ſchab'is ei ole 50 (40) graadi arulbane nähtus. Benares'es on kõige ſuurem palawus 47,5 (38,2) graadi olnud, ikka warjus, nagu kõikides eelkäinud aruannetes. Palawal aasta-aeal tõuſeb palawus ſeal pääwa-tõuſul juba nii kõrgesſe, et ſeda pea wälja kannatada ei wõi; inimeled ja loomad tõmmawad waewaga õhku ſiſſe; pääwa aeal ja öösel kõigub thermometer 35 (28) ja 45 (36) graadi wahel. Jürikuuſt Jaanikuuni ei ſaja ſeeſugustel ilmadel Pendſchab'is mitte tilka wihma. Weel kõrgemad palawuſed tulla aeguti Punamere randas ette. Et ſeeſugustel aegadel maapind, pealegi kus ſee liiw on, wäga palawaks läheb, ſeda wõib arwata. Sahara liiwa-kõrbes on liiwa 70 (56) graadi palaw olema leitud. John Herſchel on ka Kapſtadt'i ligidal maapinda 70 (56) ja Schläfli Bagdad'i juures koguni 78 (62,4) graadi palawa olema leidnud.

Pöidla-kruuwid.

Wana-aegſete piinamiſe-riistade keskis oliwad pöidla-kruuwid wäga kibedad. Kui aastal 1688 Inglismaal mõſſamine Stuart'ide Kuninga-koja wasta lahti läks ja wastapanijad Oranien'i Prinz Wilhelm'iga ennaſt ühendaſiwad, ſiis ſai Kuninga-koja kaplan Caſtairs pöidla-kruuwidega piinatud,

et tema ſelle kokkuheitmiſe üle tunnistuſt annaks. Tema ei teinud ſeda mitte. Wastapanijad ſaiwad wõitu ja Oranien'i Prinz ſai kui Wilhelm III. Inglismaa Kuningaks. Edinburgh'i linn kinkis piinamiſe-riistad, mida tema juures tarwitatud, wahwale kaplanile. Kui Kuningas ſeda kuulda ſaanud oli, laskis tema Caſtairis'i oma juure tulla ja käskis kruuwid oma pöidlate külge panna ja kruuwida. Caſtairs tegi ſeda ettewaatlikult. „Tugewamini!" käskis Kuningas. Caſtrais tegi ſeda wiiwitates. Järsku kiſendas Kuningas; kaplan keeras kruuwid lahti. „Caſtrais!" ütles Kuningas, „Sina oled üks kangelane; oleks mind nenda piinatud, mina oleksin kõ'ki tunnistanud. Minu walitſuſe all ei pia pöidla-kruuwid ialgi tarwitatud ſaama." Nenda ſee ka ſündis ja ülepea ei ſaanud pöidla-kruuwid Inglismaal ialgi enam tarwitatud.

„Mets-inimeſed" Khiina's.

Maailmas on mitmeſuguſeid tegewuſi ja talitusi, millega inimeſed ennaſt õiguſega ehk ilma õiguſeta toidawad, aga üht kurjemat ja inetumamat wiſt ei ole, kui nende „mets-inimeſte" tegemine, keda Khiina's raha eeſt näidatakſe, nagu Europa's wõeramaa loomi. Üks Inglismaa arſt on oma